

До складу нового МВС можуть входити різні служби (національної поліції, Національної гвардії, прикордонної, міграційної служб, служби з питань надзвичайних ситуацій та ін.), проте головною умовою побудови МВС є фінансова та організаційно - управлінська самостійність кожного з них (як окремого органу виконавчої влади), отримана в результаті реформування та розробки власної стратегії розвитку.

Міністр внутрішніх справ з центральним апаратом виконує роль куратора та координатора діяльності з правом прямо керувати кожною із служб лише у надзвичайних випадках [3, с. 256].

Виходячи з вище викладеного необхідно визначити що поліцейські підрозділи мають бути достатньо відкриті для форм зовнішнього контролю, в тому числі - громадського контролю. Основна статистика поліції (чисельність особового складу, гендерний баланс, розмір бюджету тощо) має бути доступна для суспільства, а прохання громадян та організацій про доступ до обмеженої інформації мають розглядатися в розумний строк і з детально вмотивованою відповіддю в разі відмови. Поліція має запровадити посади для спеціальних посадовців або створити окремі підрозділи, які відповідають за зв'язок із громадськістю та міжнародними організаціями. Суспільство також повинно без зайвих зусиль мати доступ до інформації, що стосується планування роботи поліції в цілому, реалізації запланованих заходів та результатів роботи.

Список використаної літератури:

1. Костырев А. Г. Украина: Буфер или междивилизационный форум / А. Г. Костырев // Современная Европа. - 2008. - № 4. - С. 131-137.
2. Суббот А. В. Удосконалення системи забезпечення безпеки працівників правоохоронних органів в умовах сучасних трансформаційних процесів / А. В. Суббот // Журнал Віче. - 2013. - № 4. - С. 16.
3. Василенко І. К. Актуальні проблеми правового забезпечення громадського порядку / І. К. Василенко // Співпраця поліції, органів адміністрації та місцевої громадськості. - 2013. - № 2. - 258 с.

Міжнародна кримінальна відповідальність фізичних осіб

Гладиш Л.С. - студентка навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: професор кафедри загально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор - **Камінська Н.В.**

Відповідальність фізичних осіб за міжнародні злочини найчастіше настає за умови, що їхні злочинні дії пов'язані зі злочинною діяльністю держави. Офіційний статус особи (голова держави, уряду тощо) не звільняє її від кримінальної відповідальності.

Тому зараз загально визнаними є норми вироку Нюрнберзького трибуналу. По - перше: „Злочини проти міжнародного права вчиняються людьми, а не абстрактними категоріями, і тільки шляхом покарання окремих осіб, які скоїли такі злочини, можуть бути виконані норми міжнародного права...”. Це положення безпосередньо обґрунтовує наявність та необхідність саме індивідуальної відповідальності фізичних осіб. По-друге: „Принцип міжнародного права, який в окремих випадках захищає представника держави, не може бути застосований до дій, які засуджуються як злочинні за міжнародним правом”. Принцип індивідуальної кримінальної відповідальності фізичних осіб знайшов своє відображення також у статутах Міжнародного трибуналу для колишньої Югославії (ст. 7) і Міжнародного кримінального трибуналу для Руанди (ст. 6), а також у Римському Статуті Міжнародного кримінального суду. Так, згідно з ч. 1 ст. 25 Римського Статуту визначено юрисдикцію Суду щодо фізичних осіб, незалежно від того, чи є вони представниками державної влади, чи приватними особами [3, с.120].

Фізичні особи (громадяни держав та особи без громадянства), які вчинили міжнародні злочини, кримінальні злочини міжнародного характеру та інші міжнародні правопорушення (міжнародні делікти), можуть бути притягнуті до кримінальної відповідальності відповідно до чинних міжнародних договорів, що передбачають покарання за такі правопорушення, а також національним законодавством держави, громадянами якої вони є або на території якої вони постійно проживають. За вчинення окремих злочинів, наприклад за піратство або викрадення повітряного судна, фізичні особи можуть бути притягнуті до відповідальності за законами держави захопили піратів або викрадачів повітряного судна. Наприклад, 1990 р. група радянських громадян викрала в Карачі рейсовий літак Аерофлоту. Терористи здалися місцевим спецназу і були засуджені до довічного ув'язнення.

До фізичних осіб можна застосувати положення Конвенції про незастосовність терміну давності до воєнних злочинів і злочинів проти людства 1968 р., конвенцій, що передбачають видачу злочинців за окремими видами злочинів (наприклад, за крадіжку повітряного судна), конвенцій, укладених державами з питань надання правової допомоги у кримінальних, сімейних та цивільних справах. Головний принцип, якого дотримуються практично всі держави, полягає в невідворотності покарання за вчинене правопорушення міжнародне, особливо за міжнародні злочини, що зачіпають життєво важливі інтереси більшості держав або всього міжнародного співтовариства.

Злочинні дії нацистської Німеччини під час Другої світової війни спричинили обурення міжнародної спільноти. Під час війни ряд союзних держав виступили із заявами (деклараціями), в яких висловлювалися бажання провести відповідне розслідування, засудити й покарати не лише військових злочинців, а й тих, хто несе відповідальність за злочини, вчинені на території держав «вісі Берлін-Рим» проти громадян несоюзних держав.

Серед таких декларацій можна виділити Заяву уряду Радянського Союзу від 14 жовтня 1942 р. “Про відповідальність гітлерівців та їх спільників за злочини в окупованих країнах Європи”, де, зокрема, відзначалось: “Радянський уряд вважає за необхідне піддати суду спеціального міжнародного трибуналу і покарати згідно з кримінальним законом головних німецьких злочинців” [5, с.264]. Також важливе значення має і Московська Декларація 1943 року, підписана главами урядів СРСР, США та Великої Британії про відповідальність гітлерівців за скоєні зверства [6, с.351]. Декларація стосувалась німецьких офіцерів і солдат, котрі були відповідальними за вбивства та інші злочини проти мирного населення. Вона передбачала майбутню екстрадицію таких військових злочинців у країни, де вони скоїли ці злочини. У ній особливо підкреслювалось, що питання про покарання головних воєнних злочинців буде вирішуватись в особливому порядку: “Ця Декларація не стосується питання головних військових злочинців, злочини яких не пов’язані з певним географічним місцем і які будуть покарані спільним рішенням урядів союзників.

У середині 90-х років з метою залучення фізичних осіб до кримінальної відповідальності створені Міжнародний трибунал для судового переслідування осіб, відповідальних за серйозні порушення міжнародного гуманітарного права, скоєні на території колишньої Югославії, і Міжнародний кримінальний трибунал для судового переслідування осіб, відповідальних за геноцид та інші серйозні порушення міжнародного гуманітарного права, скоєні на території Руанди, і громадян Руанди, відповідальних за геноцид та інші подібні порушення, скоєні на території сусідніх держав. Ці трибунали повноважні здійснювати судове переслідування фізичних осіб, відповідальних за вбивство, винищення, поневолення, депортацію, ув'язнення в тюрму, тортури, згвалтування, переслідування за політичними, расовими або релігійними мотивами і інші нелюдські акти.

На міжнародній конференції 1998 р. у Римі прийнято Статут Міжнародного кримінального суду. Юрисдикція Суду обмежується самими серйозними злочинами, що

викликають заклопотаність всього міжнародного співтовариства. Відповідно до ст. 5 Статуту Суд має юрисдикцію щодо таких злочинів: а) злочин геноциду; б) злочини проти людяності; в) військові злочини; г) злочин агресії.

Отже, можна дійти висновку, що міжнародним злочином можуть визнаватися лише явища, надзвичайно небезпечні для існуючих мирних відносин та співпраці держав, і що де-факто лише фізичні особи можуть бути притягнені до міжнародної кримінальної відповідальності, а відтак питання про міжнародну правосуб'єктність фізичних осіб щодо міжнародного публічного права має вирішуватися на новому рівні.

Діяльність військових трибуналів, слід сказати, що хоч вони й досягали своєї головної мети - покарання порушників міжнародного гуманітарного права, та все ж не були доскональними, оскільки не могли запобігти будь-якому іншому міжнародному злочину, скоєному після їх створення. Внаслідок постійної неконтрольованості міжнародних військових конфліктів та тяжких злочинів під час них з'явилася необхідність у постійно діючому міжнародному судовому органі, який би безпосередньо займався певним колом суспільно небезпечних діянь, заклав би собою існуючу в міжнародному праві прогалину та закріпив би в міжнародному кримінальному праві наявність нового інституту. Таким закономірним етапом повинно було завершитися становлення міжнародної кримінальної відповідальності фізичних осіб, що й було зроблено в Римі у 1998 році.

Список використаної літератури:

1. Рагинский М.Ю. Розенблит С.Я. Международный процесс главных японских военных преступников. - М.: Изд-во АН СССР, 1950. - 264 с.
2. Полторак А.И. Нюрнбергский процесс. Основные правовые проблемы. - М., 1966. - 351 с.
3. Галенская Л.Н., Петровский Ю.В. Ответственность физических лиц за совершение международных преступлений //СЕМП. - М., 1973. - С. 120.

До питання нейтралітету у міжнародному праві

Городницький П.С. - студент навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: професор кафедри загально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор - **Камінська Н.В.**

У сучасному світі інтерес до нейтралітету, як одного з інститутів міжнародного права, обумовлений різними факторами. Корені поняття «нейтралітет» сягають періоду античності. Спочатку під нейтралітетом розумілось звичайне невтручання певної держави або державоподібного утворення у війну інших, проте в подальшому інститут нейтралітету розвивався паралельно з розвитком цивілізації та міжнародних відносин загалом.

Інститут нейтралітету остаточно сформувався на початку ХІХ ст., і означав правовий режим держави, яка вирішила залишитись осторонь від війни між двома або більше державами. Нейтралітет розглядався відповідно як статус, що ґрунтується на сукупності прав, якими користується нейтральна держава, й обов'язків, покладених на неї [1].

І. І. Лукашук зазначає, що нейтралітет - один з найдавніших інститутів права війни. Однак у сучасному міжнародному праві він знайшов чимало нових рис. Як інститут міжнародного гуманітарного права він розглядається, насамперед, як інструмент, покликаний захистити населення держави від лих, пов'язаних із збройним конфліктом [2, с. 421].

Н. В. Пронюк вказує, що нейтралітет у війні - це особливий правовий статус держави, що не бере участь у війні і утримується від надання допомоги обом воюючим